

ย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง

เรื่องเสร็จที่ ๑๙๓ /๒๕๕๔

สำนวนเลขที่ ๙๒/๒๖๕/๒๕๕๔ (วันอังคารที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๔)

ประเภทสำนวน เหตุอื่น ๆ

เรื่อง องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงาคดีไม่ทันภายในกำหนดอายุความ

สรุปข้อเท็จจริง สำนักงานคลังจังหวัดตรวจสอบพบว่า มีการเบิกจ่ายเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับบำนาญ (ช.ค.บ.) ของนาย ช. อติตข้าราชการ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผิดพลาดตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๕ โดยเบิกเกินสิทธิไป เป็นเงินจำนวน ๘๖,๔๖๐ บาท เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงได้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาฟ้องคดีต่อทนายของนาย ช. เพื่อเรียกเงินจำนวนดังกล่าวคืน แต่เนื่องจากนาย ช. ได้ถึงแก่กรรม ตั้งแต่วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๖ พนักงานอัยการจึงไม่รับว่าต่างคดีให้ เนื่องจากพิจารณาแล้วมีความเห็นว่าคดีขาดอายุความไม่อาจฟ้องร้องบังคับคดีได้ เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๘๖,๔๖๐ บาท

ความเห็นของพนักงานสอบสวน -

ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่แล้ว ถือไม่ได้ว่าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการ

คำวินิจฉัยสั่งการของผู้แต่งตั้ง เห็นชอบด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

ประเด็นที่พิจารณา มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการหรือไม่ จำนวนเท่าใด

กฎหมายที่พิจารณา ๑. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ตามสำนวนการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงานคลังจังหวัดตรวจสอบพบว่า มีการเบิกจ่ายเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับบำนาญ (ช.ค.บ.) ของนาย ช. อติตข้าราชการ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผิดพลาดตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๕ โดยเบิกเกินสิทธิไปเป็นเงินจำนวน ๘๖,๔๖๐ บาท จากการสอบสวนปรากฏว่า นาย ช. ได้ทำหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๓๕ รับรองวันเดือนปี ที่เริ่มรับบำนาญ ว่าเริ่มรับบำนาญ เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๑ ซึ่งไม่ตรงกับข้อเท็จจริงโดยที่ถูกต้อง คือ นาย ช. เริ่มรับบำนาญเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๒ จึงเป็นเหตุให้มีการเบิกจ่ายเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับบำนาญ (ช.ค.บ.) ผิดพลาดตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๕ คิดเป็นเงินจำนวน ๘๖,๔๖๐ บาท จังหวัดจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง ขอคืนเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับบำนาญ (ช.ค.บ.) ของนาย ช. ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีหนังสือเรียกให้ทนายของนาย ช. ชำระเงินแก่ทางราชการ แต่บุคคลดังกล่าวก็มิได้ติดต่อเพื่อขอชำระหนี้แต่อย่างใด ต่อมาเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงได้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาฟ้องคดีต่อทนายของนาย ช. เพื่อเรียกเงินจำนวนดังกล่าวคืน เนื่องจากนาย ช. ได้ถึงแก่กรรมแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๕ พนักงานอัยการพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า คดีขาดอายุความไม่อาจฟ้องร้องบังคับคดีได้ เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับความเสียหาย

เป็นเงินจำนวน ๘๖,๔๖๐ บาท โดยพิจารณาการกระทำและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตามขั้นตอนที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

๑. ขั้นตอนการตรวจสอบหนังสือรับรองวันเดือนปีที่รับบำนาญ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๒๓ เรื่อง จ่ายเงินบำนาญปกติให้แก่ข้าราชการ อนุมัติจ่ายเงินให้แก่ข้าราชการ ซึ่งลาออกจากราชการ คือ นาย ช. ให้ได้รับเงินบำนาญปกติตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๒ ต่อมาวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๓๕ สำนักงานกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ก.บ.ท.) กองคลังส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง ได้มีหนังสือแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดว่า กระทรวงมหาดไทยได้ปรับปรุงเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับบำนาญของราชการส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นจากที่ได้รับอยู่เดิมให้เหมาะสมกับค่าครองชีพ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๓๕ นาย ช. จึงได้ทำหนังสือรับรองวันเดือนปีที่เริ่มรับบำนาญ โดยระบุว่าได้เริ่มรับบำนาญเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๑ ซึ่งไม่ตรงกับความจริง เนื่องจากนาย ช. ได้ลาออกจากราชการและได้รับเงินบำนาญปกติตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๒ โดยสำนักงานคลังจังหวัดได้ตรวจสอบการเบิกเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับบำนาญของนาย ช. ปรากฏว่า มีการเบิกเงินเกินสิทธิ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ไปเป็นเงินจำนวน ๘๖,๔๖๐ บาท เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับความเสียหาย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาง ศ. ตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมกำกับตรวจสอบ ให้คำปรึกษาแนะนำปรับปรุงแก้ไข ปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานด้านการคลัง ซึ่งนาง ศ. เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและลงนามรับรองหนังสือรับรองวันเดือนปีที่เริ่มรับบำนาญของนาย ช. หากนาง ศ. ได้ใช้ความระมัดระวังในการตรวจสอบเอกสารคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๒๓ เรื่อง จ่ายเงินบำนาญปกติให้แก่ข้าราชการ อนุมัติจ่ายเงินให้แก่ข้าราชการ ซึ่งลาออกจากราชการ ก็จะพบว่า นาย ช. เริ่มรับเงินบำนาญปกติตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๒ ตามที่นาย ช. ได้ทำหนังสือรับรองไว้ ซึ่งไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง แต่นาง ศ. มิได้ใช้ความระมัดระวังดังกล่าว กลับรับรองความถูกต้องของข้อความในหนังสือรับรองวันเดือนปีที่เริ่มรับบำนาญของนาย ช. ซึ่งการกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายโดยตรง พฤติการณ์ถือได้ว่านาง ศ. กระทำการด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับความเสียหาย แต่เนื่องจากเหตุเกิดก่อนพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลใช้บังคับ จึงให้นาง ศ. รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายเต็มจำนวนเป็นเงิน ๘๖,๔๖๐ บาท ตามประมวลกฎหมายและแพ่งพาณิชย์

อนึ่ง เนื่องจากการสอบสวนในเรื่องนี้ได้สอบถามนาง ศ. จึงขอให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดให้โอกาสนาง ศ. ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอและเป็นธรรม ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ก่อนออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และหากปรากฏข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานใดที่จะทำให้ความเห็นของกระทรวงการคลังเปลี่ยนแปลงไปก็ให้ส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

๒. ขั้นตอนการเรียกให้ทายาทของเจ้าหน้าที่ผู้รับเงินเกินสิทธิชำระเงินคืนแก่ทางราชการ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ องค์การบริหารส่วนจังหวัดทราบว่าการเบิกเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับบำนาญ (ช.ค.บ.) ผิดพลาด ตามหนังสือสำนักงานคลังจังหวัดลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ หลังจากที่นาย ช. ได้ถึงแก่กรรมแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๕ จังหวัดจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่องขอคืนเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับบำนาญ (ช.ค.บ.) ของนาย ช. และองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๖ เรื่อง แจ้งให้ทายาทของนาย ช. ชำระเงินแก่ทางราชการ แต่บุคคลดังกล่าวก็มิได้ติดต่อเพื่อขอชำระหนี้แต่อย่างใด ต่อมาเมื่อกองคลังได้รับหนังสือแจ้งจากสำนักงานคลังจังหวัดแล้ว จึงได้ส่งเรื่องให้ฝ่ายกฎหมาย สำนักปลัด ตามหนังสือกองคลัง

ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ (ฝ่ายกฎหมายรับเรื่องจากกองคลังวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๖) โดยมีนาย ส. ตำแหน่งนิติกร เป็นผู้รับผิดชอบ โดยหลังจากที่รับเรื่องมาดำเนินการองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีหนังสือหารือไปยังจังหวัดว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีเพื่อเรียกเงินคืนจากทายาทของนาย ช. ได้หรือไม่ แต่ไม่ได้รับคำตอบข้อหารือจากจังหวัด จนกระทั่งในวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๖ นาย ส. นิติกร ผู้รับผิดชอบได้ย้ายไปรับราชการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ นาย ว. ได้ย้ายมารับราชการในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายนิติกร และรับเรื่องมาดำเนินการต่อ โดยนาย ว. ได้ทำหนังสือติดตามทวงถามจากทายาทนาย ช. ตามนัยหนังสือองค์การบริหารส่วนจังหวัดลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๗ และลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๗ หนังสือประสานขอมอบอำนาจให้ว่าต่างคดีไปยังสำนักงานอัยการจังหวัดตามหนังสือองค์การบริหารส่วนจังหวัดลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ และลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๘ ต่อมาสำนักงานอัยการจังหวัดได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๐ แจ้งผลการดำเนินการโดยพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีขาดอายุความแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๔๖ ก่อนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดส่งเรื่องมาให้พนักงานอัยการฟ้องคดี หรือหากจะฟ้องคดีในฐานะลามิควรได้ คดีก็ขาดอายุความเช่นเดียวกัน เพราะองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าจะรู้ว่ามีสิทธิเรียกคืนเงินตั้งแต่วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๖ ซึ่งกองคลังได้ตรวจพบและแจ้งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ทราบแล้ว หรือหากจะฟ้องเรียกทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๓๓๖ ซึ่งไม่มีอายุความก็ต้องฟ้องภายในอายุความคดีมรดกเช่นเดียวกัน และคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาชี้ขาดว่า คำชี้ขาดของอัยการสูงสุดที่ไม่รับว่าต่าง กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดฟ้องทายาทของนาย ช. เพื่อเรียกเงินช่วยเหลือค่าครองชีพผู้รับบำนาญ (ช.ค.บ.) คืน ขอบด้วยเหตุผลและข้อกฎหมายแล้ว เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีฟ้องร้องเรียกเงินที่เบิกจ่ายเกินสิทธิคืนจากทายาทของนาย ช. ได้ติดตามเรื่องอย่างต่อเนื่องตลอดมา โดยในการติดตามคืนเงิน ช.ค.บ. ที่จ่ายเกินสิทธิ นั้น นอกจากกรายนาย ช. ยังมีข้าราชการบำนาญรายอื่นรวมอยู่ด้วย คือ นาย ป. ซึ่งเมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหนังสือทวงถาม นาย ป. ได้นำเงินที่เบิกจ่ายเกินสิทธิมาคืนแก่ทางราชการครบถ้วนแล้ว อีกทั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเข้าใจว่าการเรียกเงิน ช.ค.บ. ที่จ่ายเกินสิทธิคืน นั้น เป็นการติดตามเรียกเอาทรัพย์สิน ซึ่งมีอายุความ ๑๐ ปี ประกอบกับเมื่อกองคลังได้ส่งเรื่องให้ฝ่ายกฎหมาย (รับเรื่องวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๖) เพื่อดำเนินการ ดังนั้น คดีได้ขาดอายุความแล้ว (ขาดอายุความวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๔๖) เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีหนังสือลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินคดี สำนักงานอัยการจังหวัดจึงไม่รับว่าต่างคดีให้เพราะพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีแล้วเป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับความเสียหาย ตามพฤติการณ์ไม่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนดังกล่าวได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้แก่ทางราชการ

ผู้ย่อ	นางสาวอรนุช	ฤทธิทิศ	นิติกร
ผู้ตรวจ	๑. นางสาวสุชาทิพย์	โพธิ์ศรี	หัวหน้าฝ่าย
	๒. นางสาวสุวรรณา	อิศรางกูร ณ อยุธยา	ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ทพ. ๑

